

— семінар — розгорнута бесіда: передбачає попередню підготовку студентів з визначених завдань;

— семінар — колективне читання: студенти зачитують тексти, коментуючи їх зміст з позицій розвитку сучасної науки;

— семінар, що передбачає усні відповіді студентів з подальшим їх обговоренням;

— семінар-дискусія: студенти, маючи програму, завчасно готуються до дискусії та розгортають її безпосередньо на занятті;

— семінар, що передбачає обговорення й оцінювання письмових рефератів студентів;

— семінар-конференція: студенти завчасно готують доповіді, виступають з ними, відповідають на запитання колег;

— семінар-теоретична конференція: проводять зі студентами кількох груп курсу на основі вивчення об'ємного розділу чи цілої дисципліни;

— семінар-розв'язання проблемних завдань: проводять на основі створення проблемних ситуацій, виокремлення проблемних завдань і праці над їх розв'язанням;

— семінар-прес-конференція: кілька студентів готують повідомлення з вузлових питань, а всі учасники долучаються до їх обговорення;

— семінар-«мозковий штурм»: студенти завчасно ознайомлюються з важливими проблемними завданнями, які потребують розв'язання; під час семінару вносять конкретні пропозиції щодо розв'язання проблеми. Усі пропозиції записують, систематизують і визначають найдоцільніші.

Необхідно додати до різновидів ще й такі види семінарів з курсу «Сімейне право», як:

— практичний семінар, спрямований на розв'язання задач, конкретних життєвих ситуацій з метою навчитися правильно застосовувати відповідні статті Сімейного кодексу України та інших нормативно-правових актів з їх подальшим правовим коментарем;

— семінар — експрес-опитування. А саме: питання-відповідь (без особливого акцентування на проблемно-правових аспектах).

Викладачу, який проводить семінарське заняття з курсу «Сімейне право», необхідно урізноманітнювати проведення кожного семінарського заняття з обиранням таких видів проведення семінарських занять, щоб всі студенти групи були опитані на кожному занятті (відповідно до порядку оцінювання на юридичному факультеті КНЕУ імені Вадима Гетьмана).

Знання студентів, виявлені на семінарах та інших практичних заняттях, повинні коментуватися та обов'язково оцінюватися. Бали заносяться до журналу і враховуються при виставленні підсумкових балів навчальної дисципліни.

Куколевська Ж. Д., старший викладач
кафедри цивільного та трудового права

НАУКОВ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ЖИТЛОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Житлові правовідносини відносяться до сфери, що є особливо чутливою не лише до правових факторів, але в значній мірі — до економічних і соціальних. Збільшилась також доля диспозитивного методу над імперативним при регулюванні житлових правовідносин. При цьому вкрай важливо з одного боку встановити чіткі правові межі щодо регулювання житлових відносин імперативного характеру, і в той же час виробити гнучкі механізми в житлових правовідносинах диспозитивного характеру.

На сьогодні житлове право перебуває на порозі кардинального реформування. Впродовж останніх двадцяти років реалії ринкової економіки розставили принципово нові акценти у сфері житлових правовідносин і виробили нові підходи у формуванні принципів житлового права.

Економічні фактори призвели до необхідності скорочення обсягів фінансування будівництва житла за рахунок бюджету; неадекватності розмірів платежів за користування житлом і на його утримання відносно якості та обсягів надаваних послуг у житлово-комунальній сфері, значного скорочення фінансування ремонту житлового фонду на мереж тощо.

Водночас новими нормативними актами, прийнятими у сфері житлового права, врегульовано відносини щодо правового статусу та механізму надання і користування соціального житла, визначено правові параметри житлово-комунальних послуг, регламентовано питання щодо місця проживання та реєстрації громадян на території України.

Проте, зважаючи на величезну кількість застарілих нормативних актів (і насамперед, це стосується Житлового кодексу УРСР) досить часто виникає проблема колізій, що, в свою чергу, призводить до неякісного регулювання суспільних відносин, які фактично сформувалися на сьогоднішній день і які потребують як конкретизації, так і гнучкості. Тому потреба у якнайшвид-

шому оновленні житлового законодавства, приведенні його в чітку системну правову площину, скасуванні неактуальних нормативно-правових актів і норм, є досить нагальною.

Саме зазначені основні аспекти суспільних відносин у сфері житлового права дають нам можливість визначати методику викладання дисципліни «Житлове право в Україні».

З одного боку, це потреба навчити студентів швидко орієнтуватися в питаннях житлового характеру, вмінню фільтрувати актуальну правову базу від неактуальної, комплексно підходити до питання регулювання житлових правовідносин, виходячи з реалій сьогодення. З іншого боку — це необхідність не тільки аналізувати, застосовувати, але також вносити пропозиції щодо вдосконалення законодавства у письмових наукових проектах, відпрацьовувати теоретичну базу житлового права шляхом вирішення ситуаційних задач, підготовки ролевих завдань і дискусій по заданій проблематиці, бліц-моделюванні конфліктних завдань із запропонованими чи самостійно знайденими варіантами їх вирішення.

Досить ефективним методом при вивченні даної дисципліни є самостійна робота студентів одноосібно чи міні-групами з наступною презентацією результату такої роботи в аудиторії. Особливо це стосується завдань, де доречно застосовувати порівняльний аналіз правових норм, наприклад, в історичному аспекті чи житлового законодавства України та зарубіжних країн.

Традиційний лекційний метод залишається актуальним за умови більшої концентрації уваги студентів на проблематиці питання, виходячи з відповідної теми, яку необхідно розкрити та в меншій мірі та загальнодоступній фундаментальній частині, яку, на мій погляд, варто подавати тезами.

Основна ідея застосування як традиційних, так і інноваційних методів у процесі викладання житлового права полягає у необхідності навчити студентів готувати запропоновані викладачем завдання як професійні консультації фахівців для клієнта, і сприймати отриманий бал як «гоно-рар» за надану консультацію, таким чином сформувати та розвивати у студентів мислення майбутніх юристів-професіоналів.

Лисунь Г. Д., асистент
кафедри правового регулювання економіки

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Застосування навчальних ігор як засобу навчання бере початок із давнини — із змагальних навчально-виховних занять у Афінах (VI–IV ст. до н. е.). В епоху Відродження і реформації Т. Кампанелла та Ф. Рабле пропагували принцип ігрового навчання для опанування учнями основ наук. За Я. Коменським, навчання може стати універсальною грою для кожної вікової групи учнів. Прагнучи пробудити в дітях інтерес до занять, Я. Коменський широко використовував метод драматизації навчального матеріалу. Наприклад, на основі підручника «Відкриті двері мов» він написав вісім шкільних п'єс, які ввійшли в книгу «Школа-гра». Особливою формою навчання вважали ГРУ Ж.-Ж. Руссо і Ф. Фрабель. У працях А. Макаренка зазначається, що потяг дитини до гри необхідно не лише задовольняти, а потрібно «проникнути цією грою все її життя» [1]. Активні ігрові методи навчання можна назвати засобом повернення в освіту «олюднених знань», чому надавав великого значення В. Сухомлинський.

Філософські аспекти використання ігор знайшли своє відображення у працях Г. Щедровицького, І. Кона та інших учених. Так, Г. Щедровицький вважав, що гра створена суспільством для управління розвитком особистості: у цьому плані вона є особливим педагогічним творінням [2]. У процесі гри забезпечується трансляція певного елемента культури (сюжету), що є формою передавання культурного досвіду (наприклад, способу діяльності), який у процесі розвитку індивіда й апробації цієї діяльності під час гри наповнюється особистісним змістом, що є основою професійної підготовки фахівців. Отже, зразок діяльності (модель) передається від покоління до покоління, а навчання у грі забезпечує «вироснування» нових способів діяльності відповідно до заданих загальних форм.

Зміст правових ситуацій, які розглядаються на семінарських заняттях з юридичних дисциплін носять доволі відчужений характер від особистості майбутнього фахівця, а в процесі навчальної гри студенту надається можливість відчувати різницю між реальністю та умовністю, засвоїти професійні навички та проаналізувати існуючі правові недоліки, що допомагає в пошуку і формуванні професійної компетентності [3].